

Цвинтар для божевільних: Іще одна бувальщина про два міста: роман

Рей Бредбері

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

Переклад — О. М. Мокровольський

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

1

Десь колись жили-були собі два міста в одному місті. Одне з них удалось ясне, а друге — темне. Одне невгамовно товклося цілісінький день, а друге ніколи й нізачо б не зворухнулося. Одне — тепле, ще й сповнене вічномінливого світла. А друге — холодне, ще й привалене брилами, щоб нікуди не втекло. Коли ж сонце щовечора опускалось за «Максимус-Філмс», то місто живих починало нагадувати цвинтар Ґрін-Ґлейдс, що близенько, через дорогу, котрий якраз і був другим містом — градом небіжчиків.

Коли ж гасло світло й припинявся усякий рух, а вітер, що обдував будівлі студії, прочахав, отоді начебто якась неймовірна печаль-меланхолія розливалася від парадних воріт міста живого по вже посутенілих авеню, добуваючись аж до того високого цегляного муру, який і розводив, одне від одного, оті два міста. І зненацька вулиці сповнювалися чимось таким невимовним, що про нього можна було сказати щось лише перегодом — як про спомин. Адже люди, відходячи до іншого світу, лишають по собі всілякі архітектурні надбудови, які кишать примарами неймовірних подій.

Бо й справді це було найнесамовитіше у світі місто, де могло будь-що трапитися, і таки траплялося будь-що. Десять тисяч смертей відбулося там, а люди, хуленько закопавши небіжчика в землю, зривалися, регочучи, на рівні ноги, аби завдати ті ноги на плечі, — й хода! Геть-геть! Тут підпальовалися цілі квартали, але ніколи вони так і не згоряли. Сирени верещали, поліційні машини мало не перекидалися, огинаючи ріг за рогом... аби тільки полісмени позривали й поховали свої «бляхи», а пожежники — покольдькремили на собі ту свою жовтогарячу пресовану пудру та й порозходилися додому, до своїх бунґало, що ген на околицях, — у той великий і переважно такий нудно-занудний світ.

А тут ще чигали динозаври... Мініатюрні? Лише на мить! Бо ж наступної секунди вони р-раз! — і вже забовваніли, п'ятдесят футів

заввишки, над напіводягненими незайманками, а ті — ну верещати, хапаючись за ключі. Саме звідсіля вирушило декілька хрестових походів, аби тільки почіпляти свої обладунки на кілочки та позаховувати списи-піки в крамниці «Західний костюм», що в глухому куті вулиці. Саме тут Генріх Восьмий видав повеління скосити кілька голів. Саме звідси Дракула виблукав во плоті, аби вернутись порохнею. Були тут і зупинки Хресного Шляху, де знову й знову освіжався слід пролитої крові у міру того, як сценаристи стогнали, супроводжуючи Агнця до Голготи, а спини їм тріщали під тягарем дублів за дублями, а кінорежисери їх батожили, а кіномонтажники-фільмочіки краяли гострющими, мов бритва, ножами. І саме з отих-о мінаретів муедзини щовечора закликали правовірних мусульман до молитви, у той час як лімузини шурхотіли-шепотіли безликими своїми, але кінськими силами поза кожнісіньким вікном, а селяни ховали очі, щоб оте не осліпило.

А що все це була чистісінька правда, то й як не повірити, що коли сонце ховалося, те старе-давнє привиддя з'являлося, і виходило так, що перегріте місто прочахало, дедалі дужче нагадуючи омармуровані садові доріжки отам, за муром. А тоді, вже ближче до опівночі, у тому чудному супокої, спричиненому прохолодою, та леготом, та ще промовистим бамканням якихось далеких церковних дзигарів, обидва міста нарешті єдналися, стаючи одним цілим. І вже нічогісінько й не рухалося, окрім нічного сторожа, що скрадливою ходою хутко опинявся з Індії у Франції, звідтіля потрапляв у канзаські прерії, далі — у брунасто-кам'яничний Нью-Йорк, а далі — на Пікаділлі та на Іспанські Сходи, покриваючи отак-о, за короткі двадцять хвилин, двадцять тисяч миль територіальної неймовірності. І все це — доки його колега по той бік муру позупиняє годинники поміж монументів, поблискає променем ліхтарика по декількох арктичних ангелах, перечитає, мов посвідки, імена на пам'ятниках, а тоді сяде

освіжитися опівнічним чайком та всім, що лишилося після котрогось кістоунського «копа» 1. А вже о четвертій ранку, коли сторожі поснуть, обидва міста, гарненько доглянуті-укукоблені, почнуть вичікувати, коли ж то зійде сонце та й освітить і пов'ялі квіти, й ще не добиті негодами надгробки, і слононосну Індію, готову перенаселитися, якщо пан Бог-Режисер тее схвалить, а Акторський Колектив у життя сценічно втілить.

Отож діялося це напередодні Дня Усіх Святих 1954 року.

Геловін.

З усього року — найулюбленіший мій вечір.

Бо якби це було не так, я б нізащо не докотився до такого, аби почати розказувати оцю нову Бувальщину про Два Міста.

І який опір міг я при цьому вчинити, коли холодним різцем щось вистукало мені запросини?

Як міг я не впасти навколінці та, зробивши глибокий вдих, не здмухнути мармурового пороху?

1 Лицаря Ордена св. Патрика (тут і далі примітки перекладача).

• • •

Далі — у повній книжці «Цвинтар для божевільних: Іще одна бувальщина про два міста: роман».
nashaknyga.com.ua